

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta mal
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana (14
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izjava vsak dan izvezen
nedeljska in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praska in dunaj. 24.797.

Jugofašizem.

Po svetovni vojni se je v vseh državah
izobraženega sveta med mladino pojavilo
mogočno gibanje za politično, kulturno in
socialno obnovo naroda.

To je čisto naravno. Tako je bilo ob
zatonu jakobinstva, ko je takozvana »zlata
mladina« vpeljala dobo nacionalnega di-
rektorija, tako ob padcu Napoleona, ko je
mladina dvignila zastavo osvobodilnega po-
kreta proti tiranstvu Korza in začela roman-
tično-restavracijsko dobo, tako je bilo leta
1848, ko je mladina v imenu demokracije
začela na barikadah strmoglavljati reakcijo
tkzv. »svete alijance«, tako v letih šestde-
setih, ko je mlada Italija premagala avstrijsko-
francosko trinoštvo, tako po svetovni
vojni, ko se izoblikuje nova Evropa. Pov-
sod vidimo mladino, zlasti vseučiliško.

Toda nam Jugoslovonom je menda uso-
jeno, da se med izvestnim delom naše mla-
dine veliki svetovni pokreti izpačijo vedno
naravnost v nasprotje tega, kar bi moralo
biti. Tako se je na primer novoslovenstvo
v letih 1870/80 izpačilo v najodurnejši in
najzabitejši liberalizem omejenega malome-
ščanstva. Tako se je tudi obnovitveno giba-
nje v povojni Evropi pri nas izrodilo med
»svobodomiselno« navdahnjeno mladino v
orjunstvo, ki se hudo napihuje, pa je od-
notraj votlo in prazno kakor puhal klas.

Poglejmo Italijo, kamor Orjunci hodijo
po svoje inspiracije. Res, da je italijanski
fašizem tudi neke vrste spaka, toda zdravo
jedro je vendarle v njem. Najboljšim njego-
vim predstaviteljem se svetlika pred očmi
Italija poštenega, krščanskega, na najlep-
ših čednostih domačega ognjišča snujočega
Manzonija, avtorja nesmrtnih »Zaročencev«.
Fašistovski brutalni silje pa je izrodek,
ki ga bo Italija premagala, če je le kaj zdra-
vega v njej. Naši Orjunci pa so posneli le
poganski element iz fašizma, njegov liberalni
»residuum«, njegove neizčiščene metode,
tako kakor opica posnema geste človeka,
ki se v svojem usvarjajočem nagonu moti
in pada, pa vendar končno nekaj velikega
ustvari, opica pa seveda nikoli. Dalmacija
je bila vedno pod vplivom Italije, ni je kul-
turne dobe v tej zemlji, ki bi ne bila verni
posnetek italijanskih kulturnih dob, in tako
so tudi naši orjunci vznikli v Dalmaciji in
hočejo presaditi k nam, kar so njihove mo-
tne oči zagledale v zemlji Danteja, Manzo-
nija in Cavourja. Le žal, da so razumele le
to, kar je slabega, a za plemenito in moral-
no vekotrajno žal nimajo smisla in vzre-
jemne sposobnosti.

Ali pa pogledajmo Nemčijo! Na čem se
šola ondodno povojno nacionalna mladina?
Na Tomažu Akvinskem, na srednjeveškem
solidarističnem krščanskem družabnem na-
zoru, na Vogelsangu in novoromantikih. Po-
glavna stvar je nemški mladini n r a v-
stveni prepovedi naroda, boj materializ-
mu, neomejeni dobičkalnosti in uživa-
njaželjnosti, verižništvu, spolnemusvinjstvu,
moralni degeneraciji, ostudnemu bahaštvu
povojnega bogatinstva, pa tudi na istih tleh
vzrastlemu ateizmu marksizma, ki sloni na
sovražstvu razredov, na negaciji medsebojne
moralne odgovornosti vseh stanov človeške
družbe, na pohlepu po čim večjem pridob-
ivanju brez zavesti moralnih dolžnosti
vsakega stanu napram celoti. Kako pa pri
nas?...

Poglejmo v Francijo! Takozvani »ca-
melots de roik«, mladi monarhisti, se sicer
zdijo smešni, toda preveča jih idealizem
Ludovika Svetega, Svete Ivane d'Arc, Mo-
risa Bareja. Ali pa v Angliji! Tam se novo-
dobni nacionalisti imenujejo »križarji« in
v njih rabi nekaj idealizma starih kri-
žarskih vitezov. Podobno je v Švici in v dru-
gih državah civiliziranega sveta.

Naše orjunstvo pa je naravnost nasprot-
je moralnega obnoviteljnega gibanja naroda.
Njegove metode so popolnoma posnete po
azijskem barbarstvu ruskega boljševizma
in imajo v njih tudi svoj dejanski izvor, kaj-
ti taista mladina, ki se danes proglašja za
nacionalistično, je bila ob prevratu orien-
tirana boljševiško. Jedro je ostalo isto, iz-
premenila se je samo lupina. Italijanski fa-
šizem se naslanja vsaj na nekaj zgodovinsko
danega, tradicionalnega, izkušenega, na ne-
kaj, za kar so rodovi drug za drugim živeli

in trpeli, ima spoštovanje do prošlosti, iz
nje črpa moči in podneta za bodoče ustvar-
janje, je res pristno nacionalno. Naša or-
junstvo pa naravnost nasprotno! Ono pre-
zira našo narodno preteklost, ono taji svoj
lastni narod, ono zamera vse, kar si je ta
narod do današnjega dne v najhujših bor-
bah priboril, lastni jezik, lastno narodno
kulturo, lastno narodno individualnost.
Zanj ni nič Gosposvetsko polje, knetski
upor Matije Gubca, Bleiweis in Prešeren,
narodni prepoved 1848. leta, Krekova doba,
zanj se zgodovina začne šele pri Kumano-
vem in na Kajmakčalanu, v kar se ti mlade-
niči šele umetno zamišljajo. Oni ne vejo, da
more za bodočnost plodovito delovati samo
tisti, ki razume, kar je narod dobrega ustvar-
il v preteklosti. Oni so brez slovenskega
narodnega zanosa, brez tradicije, brez last-
ne narodne individualnosti, ki same sebe
zaničujejo in hočejo šele na tem samozani-
čevanju ustvariti neka novega, kar se ni,
odkar obstoja svet, še nobenemu narodu
posrečilo. Kajti čisto prav pravi dr. Šerko
v »Novi Evropi«, da »naj vedo vsi oni, ki
jim je negacija lastne individualnosti višek
politične in kulturne zrelosti, da vodi ravn-
o njih pot v sterilno psevdokulturo.« In če
se naši Orjunci kdaj zlijejo v srbstvo — kaj-
ti nič drugega ne pomeni njihovo »jugoslo-
vanstvo« — bodo tudi v srbstvu pomenili
samo inferiorni element, kakor pomenijo in-
feriorni element v nemštvu koroški in šta-
jerski nemškutarji. To je ravnatoko kakor
če se lisica vstuli med volkove ali pa naro-
be. Iz tega se more poroditi le neko ba-
stardstvo, na kar bo gospodujoči narod gle-
dal le s preziranjem.

Z eno besedo: naše lažinarodno, v res-
nici popolnoma breznarodno orjunstvo je le
nadaljevanje našega nazadnjaškega libera-
lizma. Naši liberalci ga vodijo: notorično
dejstvo je, da Orjuna sprejema direktive
od vodstva demokratske stranke, ki ji daje
bojne parole. Od njega ima svoj protikato-
liški fanatizem, svojo atavistično mržnjo
proti slovenski ljudski stranki, ves svoj ar-
zenal preperelih svobodnjaških fraz. Ker so
v službi demokratske stranke, so Orjunci
dejansko sluge velesrbsstva in Jugoslovani
samo na jeziku. Od liberalne stranke so
prejeli za doto protiljudsko, protislovensko,
antidemokratsko mišljenje. Orjunstvo ni
ampak prava in pristna spaka nacionalizma
ampak prava in pristna spaka nacionalizma
brez vsake etične podlage, tradicije in smer-
nic. Zato je to gibanje tudi zapisano po-
ginu.

Maršal Foch v Pragi.

Krakovo, 14. maja. (Izv.) Maršal Foch
je po tridnevem bivanju v Krakovu od-
potoval danes v Prago.

Praga, 14. maja. (Izv.) Danes dopol-
dne se je pripeljal maršal Foch v Prago.
Na kolodvoru so ga pričakovali zastopniki
vlade, armade in občine. Pred kolodvorom
se je zbrala velikanska množica, da pozdra-
vi odličnega gosta. V množici so bila za-
stopana neštevilna društva s svojimi za-
šena. Po slavnostnem sprejemu na kolo-
dvoru do Gradu je bila slavnostno okra-
šena. Po slavnostnem krepjemu na kolo-
dvoru se je maršal Foch odpeljal skupno
z generalom Mittelhauserjem v avtomobilu
v mesto. Njegovemu vozu so sledili visoki
dostojanstveniki. Ljudstvo je maršala na-
vdušeno pozdravljalo.

Praga, 14. maja. (Izv.) Maršal Foch je
bil danes sprejet v avdijenci od predsed-
nika republike Masaryka. Maršal je povabi-
bil Masaryka v imenu predsednika fran-
coske republike Milleranda v Pariz. Masa-
ryk je povabil sprejel in se najbrž jeseni
poda v Pariz.

Umor Vorovskega sad ruske monarhistične zarote.

Berlin, 14. maja. (Izv.) Ruske oblasti
so poizvedele, da je atentat na Vorovskega
zamisli organizacija ruskih carističnih
oficirjev v inozemstvu. — Truplo Vorov-
skega se je danes položilo na mrtvaški
oder na lozanskem kolodvoru in se ponoči
prepelje v Berlin.

Priprave klubov za sejo narodne skupščine.

JUGOSLOVANSKI KLUB BO STAL NA SVOJEM PROGRAMU IN V OPOZICIJI.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Tekom da-
našnjega dneva se je v parlamentarnih
klubih zbrala večina poslancev, ki so pri-
šli na sejo narodne skupščine. Vsi klubi
so imeli seje, na katerih so sklenili, kako
bodo postopali na jutrišnji seji skupščine.
Radikalni klub je imel sejo dopoldne. Po-
dano je bilo poročilo o delu verifikacijske-
ga odbora. Sklenjeno je, da na seji parla-
menta ne bo noben radikalec razen poro-
čevalcev Kojića in Grgina sodeloval
pri debati o poročilu verifikacijskega od-
bora. Edino v slučaju nujne potrebe se bo
oglasil še kak radikalen govornik. Demo-
kratski klub je imel sejo dopoldne in po-
poldne ter je sklenil, da bosta sodelovala
pri vseh razpravah poleg petorice članov
verifikacijskega odbora tudi Svetozar Pri-
bičević in Ljuba Davidović. Kot
poročevalci bo fungiral Pera Marković.
Nemški klub je sklenil, da sprejme poro-
čilo večine in da pri debatah ne bo so-
deloval.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Danes zjutraj
so med poslance razdelili tiskano poročilo
verifikacijskega odbora. Poleg poročila ve-
čine je tudi oddvojeno mišljenje demokra-
tov in zemljoradnikov. Zanimivo je, da so
demokrati v oddvojenem mišljenju popol-
noma izpustili pritožbo dr. Kukovca o
volitvah na Štajerskem, ker je ta pritožba
brez vsake stvarne podlage.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Danes zju-
traj je prišel v Belgrad dr. Korošec.

Vlada za sporazum v etapah?

ODLOČITEV BO PADLA PO KONSTITUIRANJU PREDSEDSTVA.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Kar se tiče
sporazuma oziroma izvršitve zagrebskega
protokola, je stvar sledeča: V vladi ste dve
struji. Nikola Pašić je o sporazumu z re-
vizionističnim blokom izjavil dobesedno:
»Sem star človek in se nisem naučil, da
vodim politiko, ne vedo, kako se bo kon-
čala.« Torej se g. Pašić še vedno boji,
spraviti ta sporazum v življenje, dokler ne
bo izvoljeno definitivno predsedstvo na-
rodne skupščine, ker je znano, da bo imel
predsednik skupščine vpliv ne samo na
vlado, marveč tudi na krono in druge opo-
ziционalne stranke in da bo on kot pred-
sednik mogel tvoriti podlago, ki bi bila
sprejemljiva za vse. V vladi je medtem ve-
čina za to, da se od Radića ne zahteva, da
tako pride z vsemi definitivnimi pred-
logi, marveč se misli, da je bolje, da se
sporazum izvede v etapah. Gotovo je, da
bo to vprašanje prišlo na dnevni red ene
prihodnjih sej vlade in da bo vlada o tem
definitivno sklepala. Ker so vladni krogi
za to, da se sporazum izvede v etapah, je
vladna odločitev že gotova. Odločitev bo
padla takoj po konstituiranju predsedstva
narodne skupščine.

DEMOKRATSKA PRIJATELJA MARKO-
VIĆ IN TRIKOVIĆ PRED PADCEM.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Kakor se je
izvedelo iz radikalnih krogov, so v radi-
kalnem klubu zelo nezadovoljni z dr. Lazo
Markovićem in Markom Triko-
vičem, ker sta za časa zborovanja ve-
rifikacijskega odbora skušala pridobiti ra-
dikalne člane odbora za to, da bi bili na-
sproti demokratom popustljivi. Uspeha ni-
sta imela, ker sta se jima odločno uprla
dr. Kojić in Dobra Mitrović. V sled
tega je obstanek dr. Markovića in Triko-
vića v vladi samo še vprašanje kratkega
časa in bo prišlo na vrsto že pri prvi re-
konstrukciji vlade. Ze na današnji seji ra-
dikalnega kluba so nekateri poslanci spro-
žili to vprašanje, a je bila debata vsled
kratkega časa prekinjena. Dr. Marković,
ki se je preveč eksponiral za demokrate,
ne bo več dolgo užival simpatije pri ra-
dikalih in zavzemali mesta, ki ga ima danes.

POS LANSTVO RADICEVIH DELEGATOV.

Belgrad, 14. maja. O prihodu Radiće-
vih delegatov v Belgrad se je zvedelo, da
sta se pri notranjem ministru Vujiću pri-

Popoldne ga je obiskalo več radikalnih
poslancev, ki so z njim delj časa konferi-
rali o političnem položaju in o možnosti
nadaljevanja pogajanj z revizionističnim
blokom. Dr. Korošec je ob tej priliki opo-
zoril radikalne poslance na dejstvo, da je
Jugoslovanski klub v opoziciji proti vladi
in da se iz držanja članov Jugoslovanske-
ga kluba v verifikacijskem odboru ne sme
sklepati, da bo klub podpiral vlado. Dose-
danje stališče je posledica tega, ker je
klub hotel popraviti vsaj kolikor toliko
krivice in nasilja, ki so jih demokrati uga-
njali za časa volitev. Jugoslovanski klub
bo stal tudi v bodoče vedno točno na sta-
lišču svojega programa. V sled tega so vse
ostale vesti brez podlage in zgolj kombi-
nacije. Vsekako se je treba zavedati, da je
borba Jugoslovanskega kluba predvsem
naperjena proti policajdemokratski poli-
tiki.

LJUBA JOVANOVIĆ PREDSEDNIK
SKUPŠČINE.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Iz krogov
radikalne stranke smo zvedeli, da je že
gotovo, da bo predsednik parlamenta g.
Ljuba Jovanović. To imenovanje se je
sprejelo zelo simpatično, ker se ve, da je
g. Jovanović koncilijanten in ker on zahte-
va, naj se na kakršenkoli način najde mo-
dus vivendi s Hrvati in Slovenci.

tožila proti nekaterim uradnikom na Hrvat-
skem, ki mislijo, da je še vedno na vladi
Svetozar Pribičević. Dr. Krnjević in Kova-
čević sta vložila dve pritožbi: Proti odlo-
čitvi pokrajinskega namestnika g. Cimića,
naj se proti kmetom v Stubici postopa na
podlagi zakona o zaščiti države. Ko sta mu
delegata razložila, da ta dogodek nima nič
skupnega z zakonom o zaščiti države, je
notranji minister razveljavil sklep g. Cimi-
ća in se bo vsa zadeva obravnavala na pod-
lagi običajnih drž. zakonov. Druga pritožba
je obstojala v tem, da se občinski zakon, ki
je še vedno v veljavi na Hrvatskem, ne iz-
vaja striktno. Ko je bil Sv. Pribičević no-
tranji minister, je izdelal posebno besedilo
za zaprisego članov občinskih odborov. Ra-
dićeva delegata sta ministru razložila svoje
stališče v tej stvari in poudarjala, da je kr-
šitev zakona, ker omenjeno besedilo ni iz-
šlo v zakonu, ki bi ga sprejela narodna
skupščina in je ta Pribičevićeva mahinaci-
ja gaženje zakona. Zdi se, da je Vujić tudi
v tem vprašanju sprejel stališče Radićevih
delegatov in da bo popravil nasilje in krivi-
ce, ki jih je zakrivil Pribičević. V notra-
njem ministrstvu so se vršili razgovori tu-
di o Orjuni in so bili sprejeti sporazumni
sklepi, ki se bodo pričeli v najkrajšem času
zvajati.

Zagreb, 14. maja. (Izv.) Vaš dopisnik
se je razgovarjal z nekim uglednim po-
slancem HRSS, ki mu je med drugim de-
jal: Namen potovanja delegatov v Belgrad
je bil dvojen; z ene strani, da se opravijo
neki tekoči posli, z druge strani pa, da se
dobijo neke potrebne politične informacije.
Glede prvega sta se delegata razgovarjala
s predsednikom skupščine dr. Pelešem
in notranjim ministrom Vujićem, gle-
de drugega pa z Nikolo Pašićem in Lj.
Jovanovićem. Z rezultati teh razgo-
vorov smo čisto zadovoljni. Vprašanje ve-
rifikacije mandatov in volitve predsedni-
štva parlamenta na eni strani, ter vstvar-
janje atmosfere za sporazum z druge stra-
ni se bo rešilo na zadovoljiv način. Pri ra-
dikalih sta opazila resno voljo za sporaz-
um in obstoji opravičeno upanje, da bo do
sporazuma prišlo. Na temelju tega obiska
in informacij, ki so bile še potrebne, so
bili v razgovoru med dr. Korošcem in Ra-
dićem definitivno spopolnjeni predlogi, ki
ih bo dr. Korošec predložil radikalom.

Stališče vlade do sklepov profesorjev.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Danes od 5. do pol 8. se je vršila seja ministrskega sveta. Na seji je vlada razmotrivala profesorско vprašanje, zakon v sodnikih in zakon o pragmatiki železniških uslužbencev. Kar se tiče profesorskega vprašanja, so na včerajšnji seji profesorji stavili vladi svoj ultimatum, da bodo 21. t. m. položili ostavke na svoje službe in 1. junija zapustili službe, ako vlada ne izpolni njihovih zahtev. Vlada se je postavila na sledeče stališče: Profesorско vprašanje je sam del uradniškega zakona, za to se ne more reševati posebej, čeprav bi vlada to hotela, in to posebno, ker vlada za to nima kredita. Edino narodna skupščina more odobriti take kredite, a če bi jih odobrila, bi jih morala odobriti tudi za vse uradnike, ne samo za profesorje. Če bodo profesorji še nadalje vstrajali na svojem stališču, bo vlada proti njim uporabila odločne mere in to predvsem zakon o državnih uradnikih in zakon o zaščiti države, ki med ostalim veli, da uradniki ne smejo za-

pustiti svojih mest, ako bi vsled tega trpela škoda država. Vlada se je odločila, da izvede te odločne mere iz dveh razlogov: 1. ker bi bil tak korak epidemičen tudi za ostalo uradništvo in bi tako v državi nastala popolna anarhija, 2. ker vsled pomanjkanja kreditov, dokler jih narodna skupščina ne odobri, vlada ne more profesorskega vprašanja rešiti. Iz vladnih krogov se je zvedelo, da je pri teh odločnih vladnih ukrepih igral glavno vlogo tudi politični moment, ker je gotovo, da so to akcije začeli in jo najbolj podpirajo demokrati. Vsled neuspehov v političnem življenju se demokrati poslužujejo vseh sredstev, da zrušijo ne samo avtoriteto vlade, ampak tudi države. Zato je bila vlada opravičena, da nastopi odločno.

Nato so razpravljali o zakonu o sodnikih in o zakonu o pragmatiki železniških uslužbencev. Za proučevanje obeh zakonov je izvoljen odbor treh ministrov: dr. Marković, Trifković in Ninko Perić. Ko bo odbor opravil ta posel, bo oba zakona predložil vladi, da jih ta potem predloži narodni skupščini.

Anglija in Italija zavračata nemško ponudbo.

NEMŠKI PREDLOG JE ANGLIJO RAZOČARAL — ANGLIJA OPOMINJA NEMČIJO.

London, 14. maja. (Izv.) Včeraj je angleška vlada izročila nemškemu poslaniku svoj odgovor na nemško noto z dne 2. maja. Odgovor angleške vlade ugotavlja, da je dala Anglija sama inicijativo za nemško noto, vsled česar je tudi s posebno pozornostjo čakala nanjo. Toda kljub inicijativi Anglije je predložila nemška vlada ponudbo, ki so izzvala veliko razočaranje. Nemška vlada bi morala vedeti, da bo ponudba take vsebine na vsak način napra-

vila slab vtis. Angleška vlada se nikakor ne more strinjati s predlogom, da se določi višina odškodnine na 30 milijard zlatih mark. Ta znesek je mnogo preizek in nemška vlada tudi ne da nikakih jamstev, da bo vsaj ta znesek plačala. Zato opominja angleška vlada Nemčijo, naj predloži v lastnem interesu resne in stvarne pogoje, ki bodo lahko služili kot podlaga za nadaljne razprave.

ITALIJA ZELI NOVE RESNEJŠE NEMŠKE PONUDBE.

Rim, 14. maja. (Izv.) Včeraj je izročila tudi italijanska vlada svoj odgovor na nemško ponudbo z dne 2. maja nemškemu poslaniku. Uvodoma se naglašja v odgovoru Italije, da nemški predlogi niso pripravi kot podlaga za nadaljna pogajanja. Italijanska vlada si je sicer prizadevala prepričati nemško vlado da stavi take ponudbe, ki bi omogočile skorajšen sporazum v rešitvi reparacijskega vprašanja in vprašanja medzavezniških dolgov. Italija polaga na rešitev obeh teh vprašanj veliko važnost, ker mora skrbeti za obnovo lastnih opustošenih provinc. To je za Italijo življenske važnosti. Zahteve Italije niso nič manj upravičene kot zahteve ostalih zavajnikov. Italija je sicer pripravljena v interesu evropske obnove tudi na žrtve, toda te ne smejo presegati njenih moči. Kakor se Italija ni mogla pridružiti angleš-

kim predlogom, ker so bili prenizki, tako ne more odobravati nemške ponudbe, ki je še mnogo nižja kakor jo pa določa angleški načrt. Nemčija dalje v svojih predlogih ne daje nikakih garancij za točno plačilo svojih obvez in ne pove nič o načinu, kako naj se mednarodno posojilo izvede. Vse kaže, da nemška vlada prepušča nekim notranjopolitičnim strujam, ki bi rade plačevanje reparacij onemogočile. Zato bi bilo v interesu Nemčije, če predloži novo ponudbo, na podlagi katere bi bilo mogoče o reparacijskem vprašanju in o vprašanju medzavezniških dolgov stvarno razpravljati.

Pariz, 14. maja. (Izv.) Vsi današnji jutranji listi se pečajo z odgovori angleške in laške vlade na nemško noto in posebno podčrtavajo točke, ki so za Francijo ugodne.

Ruski odgovor Angliji.

London, 14. maja. (Izv.) Danes je sovjetska vlada odgovorila na angleški ultimatum.

London, 14. maja. (Izv.) Sovjetska vlada predlaga v svojem odgovoru na angleško vlado posebno komisijo za ureditev razmerja med Anglijo in Francijo z ene ter Rusijo z druge strani.

London, 14. maja. (Izv.) Na Trafalgar-square je včeraj sklicala delavska stranka velik shod, ki je protestiral proti ultimatu Rusiji in zahteval priznanje sovjetske vlade.

MAŽARSKA IN ITALIJA.

Rim, 14. maja. (Izv.) Ogrski ministrski predsednik grof Bethlen in minister Khuen-Hedervary dospeta jutri semkaj. Njihov poset ima velik politični in finančni pomen. V sredo pride za njima v Rim finančni minister Kallay.

MASARYKOVA ŽENA UMRLA.

Praga, 14. maja. (Izv.) Soprog predsednika Masaryka je včeraj zvečer umrla.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Kralj Aleksander je takoj po sprejemu vesti o smrti soproge predsednika Masaryka temu izrazil brzojavno svoje sožalje, minister Ninčić pa v imenu vlade čehoslovaškemu poslaniku Šebi.

BOURBONSKI PRINC ELIJA SEKVESTRIRAN.

Pariz, 14. maja. (Izv.) Vzklicni senat najvišjega sodišča je odbil pritožbo princa Elije Bourbonskega proti sekvestriranju njegovega gradu Chambond. Sodišče je sekvestracijo potrdilo, ker se je princ Elija boril kot častnik v avstrijski armadi. Princ trdi, da je služil v Avstriji le pod pogojem, da ga ne pošljejo na francosko fronto.

Naročajte „Slovencu“!

Fr. Stele:

Razstava Bucik - Dolinar.

V Jakopičevem paviljonu je po daljšem presledku zopet razstava. Razstavila sta samo dva, kipar Dolinar in slikar Bucik. Marsikaj so že pisali listi o ti razstavi in kar so povedali, je bilo vse zavito v besede, ki so se očitno izogibale naravnosti povedati, to, kar so občutile. Posebno glede Bucika. Ta razstava je družaben dogodek, se je reklo, sevé ne radi Dolinarja, ampak radi Bucika in naravnost simptomatično se mi zdi, da naša družba daje prednost njemu pred Dolinarjem. Zakaj, je dosti jasno povedal dr. V. K. Bucik je portretist, lahko rečemo, da samo portretist; kar je zmožen podati, poda edino tu. Poznali smo ga dosedaj iz primorskih izdaj kot ilustratorja, ki ni nikdar duhovit, pač pa umerjen, »dobro narejen« v tistih mejah, kjer je teren že shojen in jih občinstvo neposredno razume ker ni treba misliti ob njih. Zato smo bili radovedni na njegovo potrebno umetnost in prepričali nas je, da je tudi tu sebi zvest. Kajti glavno mu je, da v mejah svojega znanja polaska portretiranemu in — sebi. In ta zadnja poteza je, ki dviga njegove portrete vseeno nad njegove ilustracije, ker v dobrem pomenu je niso samo doku-

ment njegove rutine, ampak tudi njega samega, njegove duše. Dr. V. K. je v označbo njegovega umetniškega značaja na primer navedel Reznika, lahko bi bil dodal še Poljaka Žmurka, toda pristaviti bi bil moral, da je prvi duhovitejši, drugi pa rafiniranjši od Bucika. Dobro ga je označil s stavkom: »Mož je pikanten, mnogokrat frivolon, in sicer šestokrat takrat, kadar ... (dama) tega ni zapazila.« S tem je vse povedal in prav nič se nam ni treba truditi, da bi našli za to dejstvo še drugih izrazov, s tem pa ga je postavil že tudi na nivo umetnosti, ob kateri vzgaja svoj okus naša družba po kavarniški ilustrirani zabavni literaturi in če je dodal pozneje še stavek »me hke sanje dopušča in želje in samozavestno ogledovanje in košatenje — in nič drugega«, je dodal že skoro preveč.

Bucikova umetnost, kot jo kaže ta razstava, pozna samo en predmet — ženo. In sicer ženo sploh ali še bolje animatično ženskost. Nikdar ne išče žene kot individua kot samorastlega značaja utemeljenega na nizu aktov volje; ima jo pred seboj le kot sen, obstoječ iz instinktnih pojavov življenja, ki je označuje v vseh njihovih variantah; ženski značaj mu je večinoma istoveten s koketnostjo, če zavedno ali nezavedno, mu je vseeno; v izjemnih slučajih mu je žena še bleščeče meso, le redko zasluti usta-

Politične vesti.

Radikali in sporazum. Kakor smo poročali, sta prišla v soboto v Belgrad poslanca HRSS, dr. Krnjević in Kovačević, da se informirata, kaj mislijo radikali o sporazumu, in poročata o tem svoji stranki. Odsli sta očitno dobre volje, iz česar bi sklepali, da je radikalna stranka pripravljena za sporazum. Iz radikalnega oficelnega in poloficelnega časopisja pa to ni razvidno, pa tudi politika samoradikalne vlade do sedaj še ni pokazala, da bi hoteli radikali sporazum. Tako poroča »Vreme«, inspirirano od vodilnih radikalnih krogov, da se hoče vlada i v bodoče naslanjati samo na svoj klub in ne bo uporabljala sredstev, ki bi izzivala revizionistično opozicijo, da pa jim tudi ne bo dajala pooblastil na škodo pozitivnih zakonov. Vlada ima večino brez Jugoslovanskega in muslimanskega kluba, zato se ji ni treba ozirati nanju. Le če bi prišli Radičevići poslanci v narodno skupščino, bi mogli spremeniti parlamentarni položaj in bi bila vlada postavljena pred položaj: ali sporazum ali borba proti njemu. Kaj se pravi to, pooblaščati revizionistično opozicijo na škodo pozitivnih zakonov? Revizionistična opozicija itak nikdar ni zahtevala kakih privilegijev, še menj kršenja zakonov, tudi odklanja vsako vladno moč in so bila vsa tozadevna poročila nasprotnih listov neresnična, bodisi da izvirajo iz slabih informacij, bodisi iz zlobnosti. Revizionistična opozicija zahteva ravno nasprotno, da se rešpektira zakon, da vlada izvajata načelo ravnopravnosti proti velesrb. privilegijem in da vlada po zakonih, ne pa s terorističnimi sredstvi. Če piše torej »Vreme« o pozitivnih zakonih, ne moremo tega drugače tolmačiti, kakor da vlada ne misli na revizijo ustave. Zato se zanaša, da ne pridejo Radičevići v skupščino in da bo lahko in mirno vladala naprej in izvajala centralistično ustavo. Morda je v tej zamisli utruje izjava g. Krnjevića do časnikarjev: »Ni izključeno ni to, da se v mejah sedanje ustave sporazumemo, ako se bo šlo po potu, kakor ga predlagamo mi.« Iz tega bi sklepali, da misli radikalna stranka na »fortvurstlanje«, pri čemer se zanaša na miroljubno in pasivno zadržanje Radičević poslancev, o katerih misli na podlagi miroljubnih in dobrohotečih izjav odposlancev HRSS v Belgradu, da ji ne bodo križali centralističnih računov. Bomo videli! Mi smo od prvega početka na vse pripravljeni!

Zbor zaupnikov SLS za logaški sodni okraj se je vršil v nedeljo dne 13. t. m. v Dol. Logatcu. Vdeležili so se ga zaupniki iz celega okraja v obilnem številu. Predsedoval je Franc Maček iz Dol. Logatca. Prof. R e m e c je poročal o političnem položaju ob splošnem izrednem zanimanju udeležnikov. Po poročilu se je razvila živahna debata. Zaupniki so zlasti opozarjali na pričetek dela razmejitvene komisije ob italijansko-jugoslovanski meji ter zahtevali, da poslanci temu delu posvetijo vso pozornost in izražali željo, da se vpoštevajo pri končni ureditvi meje gospodarski in kulturni interesi jugoslovancev. Avtonomistični Hotenjeci (Hotederšice) so prosili, da je paziti na priklonitev cele hotederške občine naši državi. Koncem zborovanja so zaupniki izvolili krajevni odbor SLS za logaški sodni okraj.

Kdo bo pokrajinski namestnik v Ljubljani? To vprašanje »Narodu« ne da miru. Dan za dnem je izrazil svoj strah, da bi utegnil priti na to mesto kakšen »klerikalec«, kar bi bilo za »Narod« in za njegovo tročlansko »napredno stranko« nekaj strašnega, nekaj groznega, nekaj poraznega. Od 18. marca dalje je vedno fantaziral o dr. Brejcu, o nekakih tajnih »klerikalnih« sestankih in še tajnejših dogovorih, o katerih pa je bil »Narod« seveda oči-

sto natančno informiran, kar ni nič čudno, če se le malo pomisli, da je vse svoje tozadevne »natančne informacije« iz nohta svojega lastnega mezinca izsesal. V nedeljo pa je prišla velika tolažba »Samouprava«, glavno glasilo radikalne stranke, je namreč priobčila članek, v katerem pravi, da »radikalna stranka svojih pristašev v Sloveniji ne bo zapustila in da ne bo nikdar odnehala od svojih političnih načel.« Te besede so bile silno učinkovito mazilo, hladilo in tolažilo za »Narod«. Tako se je včeraj oddehnul od svojih težav, ki si jih je čisto po nepotrebnem sam delal.

»Prišel bo dan...« — Radikalna stranka raje privoščiti Radiču 10 mandatov kakor demokratom enega in iz tragične zaslepljenosti grede Slovenci slično pot — tako tarna nedeljsko »Jutro« nad demokratskimi razvalinami. Potem se pa tolaži: »Lahko pa bi bilo tudi drugače (to je res, op. ur.). Lahko bi se pojavila krepka volja države, ki bi brez ozira na levo in desno sprovedla ustavo in ščitila pri volitvah državotvorne elemente (sc. demokrate). Ta dan pride v eni ali drugi obliki.« — Po našem mnenju je en tak dan že prišel in sicer 18. marca, drugega takega dne pa ne bo prej, dokler demokratje ne bodo imeli državne oblasti v rokah. Ta dan pa je še daleč ali ga pa nikoli ne bo!

Kaj bo z razveljavljenimi demokratskimi mandati? Na to vprašanje odgovorja »Vreme«: Razveljavljeni mandati se lahko razdele na vse stranke, katerih liste so bile v redu, lahko se razpišejo na razveljavljene mandate nove volitve, ali pa naj ostanejo nezasedeni, kakor se je zgodilo z mandati kamunistov. — Zakon ne predvideva tega slučaja in zato je rešitev dvomljiva. Ker pa nihče ne polaga posebne važnosti na način rešitve tega vprašanja (izvemši seveda demokrate), se bo rešitev lahko našla.

Zastopnik Nemčije pri Ninčiću. V soboto dopoldne je sprejel dr. Ninčić zastopnika Nemčije dr. Schellerta, s katerim se je razgovarjal o položaju v Poruhru, kako bi mogla Jugoslavija kljub nastalim težkostem še nadalje prejemati razno blago iz Poruhra na račun reparacij. Pri tej priliki je dr. Schellert izročil dr. Ninčiću tudi spomenico, ki jo je naslovila nemška vlada na vse vlade zaradi obsodbe Kruppa.

»Stambolijski obračunava z avtonomisti in federalisti«. Tako se glasi debelo tiskan naslov brzojavke iz Sofije (beri: iz Belgrada), priobčene v nedeljskem »Jutru« koje vsebina je naštevane neklih točk iz razglašene bolgarskega ministra notranjih zadev proti »makedonstvujušim«. Slovenski avtonomisti in federalisti so se te »Jutrove« brzojavke silno ustrašili in so pričakovali že za v nedeljo popoldne svoj splošen pokolj v strahu in trepetu. Nekoliko čudno se jim je sicer zdelo, odkod pridejo v Bolgarijo avtonomisti in federalisti; ko so pa včeraj brali celotno besedilo odredbe bolgarskega ministra Stojanova in pa besedilo v Nišu sklenjenega sporazuma med našo in bolgarsko vlado proti »makedonstvujušim«, ki zahtevajo za Makedonijo avtonomijo oziroma federacijo, je slovenskim avtonomistom znatno odleglo, ker so videli, da Stambolijski ni napovedal vojske avtonomistom in federalistom kot takim, ampak samo tistim »makedonstvujušim« v Bolgariji, ki hočejo v sosedni državi doseči avtonomijo oziroma federacijo za Makedonijo z nasiljem bodisi proti macedonskemu bodisi proti bolgarskemu prebivalstvu, s čemer spravlja umevno bolgarsko vlado v neprestane mednarodne konflikte. Drugače pa ima Stambolijski avtonomiste in federaliste čisto rad in ni tako hud strah za avtonomiste in federaliste kakor bi ga rado napravilo »Jutro« s svojim delelim naslovom.

vredno je, da je posegel tudi po sorazmerno ceneni, a umetniško precej hvaležni glini. Po svojem realizmu in fini psihološki označitvi se odlikuje portret slikarja Bucika. Zelo močna koncepcija je že znana glava Matije Gubca. Ta je nedvomno ena naj-srečnejših naših plastičnih kreacij. Kraljevsko zdržana bol tega monumentaliziranega kmetijskega obraza je podana v formuli, ki bi morala postati večna v narodu, ki tudi umetniško živi in se tudi ob umetninah vzgaja. Ta tip je naš tip, ožarjen od boli kakor tu, pa je trikrat naš.

Po drugi monumentalni koncepciji te vrste, Pri Kralju Matjažu, pa pogrešamo nekaj, kar bi ga zbližalo z nami. Tip si je to pot Dolinar izposodil pri Meštroviću. Spodnji del pokriva stilizirani kodri brade in las Matjaževih, vendar pa mu manjka tiste neposredne resničnosti, ki je lastna Gubcu. Tudi drugod je skušal hoditi za Meštrovićem. Tako v Budhi, ki je samo variacija Meštrovićeve Molitve, in v Sfinogu. V Sfinogu II. se je postavil na lastne noge in takoj ustvaril simpatično in sebi primerno delo.

Dobro realistično delo je tudi marmornati portret Ivana Hribarja. V družbi, v kateri je nastopil, zasluži Dolinar neposredno prednost in s tem znamenje za našo javno presojo je, če ga je po večini notisnila v ozadje.

V. Katol. shod v Ljubljani.

Z oklicem dne 1. aprila t. l. so povabljeni na V. shod v Ljubljani vsi katoličani, posebno še organizacije z izrecno katoliškim programom. Zato se posamezne katoliške organizacije ne bodo posebej vabile. Prosimo pa tiste organizacije, ki bi nameravale ob priliki katol. shoda prirediti kaj posebnega, n. pr. občni zbor, kako prirediti te udeležence katol. shoda itd., da naznanijo to pripravljalnemu odboru. To je potrebno radi sporeda in radi tega, ker namerava pripravljalni odbor voditi vse prireditve v lastni režiji, razen če se sklene kak poseben dogovor. Dosedaj je izjavila Leonova družba, da priredi o priliki katol. shoda občni zbor, Bogoslovna Akademija sestanek svojih članov, pevsko društvo »Ljubljana« koncert, »Ljudski oder« gledališko predstavo. — Pripravljalni odbor za V. Katoliški shod v Ljubljani, Dunajska cesta 38 (Zadružna zveza), I. nadst. —

Uradne ure od 3. do 4. popoldne. Ker je I. tajnik pripravljalnega odbora radi bolezni na dopustu, zato se naj rabi samo ta naslov.

Dnevne novice.

— Srebrni jubilej presvetl. g. škola dr. A. B. Jegliča. Dne 22. t. m. preteče 25 let, odkar je ljubljanski škof dr. Jeglič slovesno nastopil vlado svoje škofije. Cela škofija se pripravila, da kar mogoče lepo praznuje ta izredni jubilej. Cerkvena slovesnost se bo vršila na praznik presv. Trojice, dne 27. t. m. Po inicijativi stolnega kapitlja bo zvečer pred tem praznikom v vseh cerkvah ljubljanske škofije po Ave Mariji slovesno zvonilo. Na praznik presv. Trojice se bodo cerkveni govorniki v svojih govorih spominjali jubileja in se bo po glavnem cerkvenem opravilu zapela zahvalna pesem Te Deum. Spored slovesnosti v stolnici se bo pozneje objavil.

— Krajevni odbor SLS za logaški sodni okraj. Načelnik Ivan Sajevic, posestnik v Gor. Logatcu, podnačelnik Anton Poženel, posest. v Dol. Logatcu, tajnik Danijel Cerar, obč. tajnik v Dol. Logatcu. Odborniki: veleposestnik J. Podboj iz Planine, veleposest. Andrej Zihler iz Planine, mizar Ivan Plečnik iz Hotedersice in posestniki: F. Istenič iz G. Logatca, Jernej Dolenc iz Gor. Logatca, M. Cankar in F. Pernel iz Zirov, Jer. Čuntar iz Hotedersice, Fr. Mihevc in F. Grum iz Dol. Logatca, F. Kogovšek iz Rovt. Sedež krajevnega odbora je v Dol. Logatcu; dopise je nasloviti v Dol. Logatec v roke obč. tajnika g. Cerarja. Pristajši SLS naj se v vseh političnih in drugih zadevah obračajo do zgoraj navedenih odbornikov, ki bodo dajali informacije in navodila ter pooblašali krajevnemu odboru ali po potrebi najštevju SLS v Ljubljani.

— Blejska Orjuna je imela na Bledu 10. t. m. razvitje prapora. Prišli so tudi Orjunci od drugod, na avtomobilih in peš, posebno iz radovljanskega glavarstva, sodnije in davkarije. Domače blejsko prebivalstvo je Orjuno skoro brez izjeme odklonilo. Napravili so nekaj spreved, ki je bil le parada tujcev in priselencev. Večinoma nedorasla hrvaško-dalmatinska mladina z revolverji. Tudi gimnazijci iz Kranja in blejska ljudskošolska mladina je bila vmes. To ni dobro, to otrokom škoduje. Popoldne so se spravili v Zdraviliški dom, pili so in plesali. Blejska domačini se niso zmenili zanje. Ob petih popoldne so dalmatinski Orjunci vdrli iz Zdraviliškega doma na cesto, pretepli nekaj fantičev, ki so jih slučajno dobili na cesti in se lotili — ti otroci — odraslega blejskega fanta. Ta je enega izmed njih porinil, da je padel. Nato so začeli streljati vanj. Se zdaj se poznajo trije strelji v lopi Sekovaničevega hotela. Seveda niso nič zadel. Na strel so prihiteli blejski možje in fantje, toda junaški Orjunci so jo bili že porisali. Zvečer so Orjunci metali ob Zdraviliškem domu ročne granate, toda pijani, kakor so bili, so vrgli eno tako nesrečno, da bi bila kmalu pokončala njih same. Demolirala pa je en del Zdraviliškega doma. Po noči so streljali po Bledu z revolverji in kričali v družbi saj se ve kakšnih žensk. Blejski Orjunci-priseljenci se boje odgovornosti pred blejskim ljudstvom in zvrčajo krivdo za izgrede na tuje Orjunce. Toda blejsko domače prebivalstvo dela po pravi tudi nje odgovorne za te sramotne dogodke in ko pride dan obračuna, bo od njih zahtevalo popolnega zadoščenja. Mi bi samo vprašali, če je na Bledu tudi orožništvo?

— Kongres jugoslov. narodne socialistične mladine se vrši o binkoštnih praznikih v Ljubljani.

— Mornarska akademija. Septembra meseca namerava vojno ministrstvo otvoriti vojnomojnarsko akademijo v Gružu pri Dubrovniku. V par dneh bodo objavljeni pogoji za sprejem v akademijo.

— Okrožni zdravniki v Sloveniji so sklenili na svojem sestanku, da prekinajo s 14. majem t. l. vsako uradno delovanje, ki spada v njih delokrog. Zato tudi izpade že naznanjeno cepljenje koz v zdravstvenih okrožjih, na kar se prizadeva občinstvo opozarja.

— Poročil se je včeraj na Brezjah g. Makso Zargl, trgovec iz Kamnika, z gđ. Mini Weiblovo. Obilo sreče!

— Avtomobilisti! Opaža se, da se avtomobilisti ne ravna pri vožnjah z avtomobili po tozadnjih predpisih, temveč vozijo kljub opozorilnim tablicam »Avtomobili 15 km« skozi sela in vasi z blazno naglico. Pokrajinska uprava opozarja tem potom vse avtomobiliste, da brzina vožnje skozi sela in vasi ne sme znašati več kot 15 kilometrov na uro, na križiščih, na hudih ovinkih ter sploh na krajih, kjer ni prostora za dva voza vtrci, pri izredno velikem prometu itd., pa ne več kot 6 km na uro. Varnostni organi imajo nalog, da vsako protipostavno vožnjo naznanijo pristojni oblasti, ki bo proti krivcem postopala z vso strogostjo.

— Bik — morilec. Dne 14. t. m. popoldne je umoril bik v graščini Fužine 15 letnega Pavla Kaplja, kateri je služil za hlape v omenjeni graščini. Bik je bil popolnoma miren in ni še nikdar širil kaj sumljivoga. Fant je bil zelo marljiv in je šel po delu bika privezat v hlev, dasi to ni bilo njegovo delo. Bil je takoj mrtev, ker mu je bik pretisnil oprsje.

— Dražba lovov v kamniškem okraju. Pri okrajnem glavarstvu v Kamniku se bo vršila dražba lovov naslednjih občin: Depalavas in Mengeš dne 22. maja, Mlaka, Loke, Šmartno in Spitališče dne 25. maja, Krčina in Prevoze dne 29. maja, Vr. Voljški potok in Radomlje dne 1. junija, Brezovica in Krašnja dne 5. junija, Križ, Šmarca in Podgorje dne 8. junija, Jarše, Ihan in Lahovče dne 12. junija vsakokrat ob 10. popoldne. Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri okrajnem glavarstvu v Kamniku.

— Tatvine in vlomi Zlatarju Jožetu Oppenheimu v Trstu je bila ukradena večja množina zlatnine in draguljev. — V Smrečju so odnesli tatovi Janezu Kogovšku raznega blaga v vrednosti 6800 K, Matiji Črešnjaku pa blaga v vrednosti 5480 K. — Sofiji Kokat v Šmarjah pri Jelšah so odnesli tatovi 600 K denarja.

— Prijave za srednješolsko službo. Da dobi višji šolski svet pregled uporabnih supletov za srednje šole in učiteljske, naj se mu tisti kandidati, ki so dovršili filozofske nauke in žele za prihodnje šolsko leto kaknega mesta, prikladi pismo ali osebo s potrebnimi podatki in potrdili (kraj in leto rojstva, sedanje bivališče, stroka, za katero so usposobljeni ali se zanjo pripravljajo) vsaj do dne 30. junija t. l.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov. Tvrde Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1. — 3322

Primorske novice.

p Jezikovne perversnosti. — Povodom proslave postojnske stoletnice prirede Italijani posebne vlake v Postojno po znižani ceni. Na to opozarjajo občinstvo povsodi veliki lepaki. Na teh lepakih imenujejo Postojnsko jamo »Grotte di Adelsberg« in v oklepaju s čisto majhnimi črkami: Postumia. Tega ni mogoče nmenovati drugače nego perversnost, ki jo narekuje nevignana italijanska želja, da izbriše ali vsaj zataji slovenski značaj osvojenega pokrajine. Podobno so za slovensko Razdrto prikojili nemško ime z italijansko končnico: Praevaldo, a za naš Rakek rabijo skovanko »Recchio«. Politični pritlikavci, ki mislijo, da se na ta način dela zgodovina!

p Težko je oboel na tifusu župnik v Zminju gosp. Glavič.

Gospodarstvo.

g Cene petroleju in bencinu so bile sledeče: petrolej v Zagrebu 7—725 Din kg franko Zagreb, v Beogradu 7—720 Din kg, v Varšavi 1350 p. m. za kg. — Bencin: v Jugoslaviji povprečno po 16 do 17 Din kg, v Varšavi 4500—6100 p. mark kg.

g Krediti za nove železniške proge. Finančni in ekonomski odbor je dovolil predumj 21 milijonov dinarjev, ki naj se uporabi sledeče: za podaljšanje proge Mala Kršna—Požarevac 7 milijonov, za delo na progi Ulice—Vardiste 7 milijonov, za delo na progi Gorčac Knin tudi 7 milijonov dinarjev in sicer je ta svota preračunana na en mesec.

g Trbovljska premogokopna družba namerava v najkrajšem času povišati svojo delniško glavnico in sicer baje po zelo ugodnem tečaju. — Seveda bo ta ugoden tečaj prišel v prid Slavenski banki, ki bo dobila večino delnic.

g Cena kozam in usnju v Sloveniji je bila te dni sledeča: konjske kože (komad) 175 Din, goveje gornje kože 15 Din kg, telečje 22.50 Din kg, prešičje 9 Din kg, gornje usnje 105—114 Din kg, podplat 140 Din kg.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 30. aprila se je stanje papirnatega denarja pomnožilo v enem tednu za 39,917,880 Din in znaša sedaj 5 milijard 450,152,700 dinarjev.

g Tvorica za letala. Na zadnji seji ekonomsko-finančne komisije ministrov so razpravljali tudi o ustanovitvi tvornice za letala v Jugoslaviji. Vprašanje bo prišlo v parlament, ker tako velikih izdatkov vlada sama ne more dovoliti. Pač pa so sklenili pozvati domače industrije, da izrazijo o tem projektu svoje mnenje. Če ne bo mogoče tvornice ustanoviti z domačim kapitalom, bi poskusili dobiti potrebno opravo iz Nemčije na račun reparacij.

BORZA.

Zagreb, 14. maja. (Izv.) Pešta 1.85—1.87, Berlin 0.2150—0.23, Italija 4.75—4.7750, London 449 do 450, ewykr 97—97.50, Pariz 6.40—6.45, Praga 2.90—2.9150, Dunaj 0.1380—0.1370, Curih 17.50—

17.55, Varšava 0.2050—0.21, Amsterdam 37.25 do 38.50. — Valuta: lira 4.70—4.7250, dolar 95.50 do 96, francoski frank 6.35—6.40, K 2.85—2.87.

Curih, 14. maja. (Izv.) Pešta 0.1050, Berlin 0.0119, Italija 27, London 25.69, Newyork 536, Pariz 36.80, Praga 10.5250, Dunaj 0.0078, n. a. krona 0.007825, Sofija 4.45, Beograd 5.80, Varšava 0.0116.

Ljubljanske novice.

Ij Nepošteno poročanje »Slovenski Narod« je v svojem poročilu o koncertu Stančkoviča zamlčal vsa društva in organizacije, ki so poklonile pevskemu društvu Stančkoviča in njegovemu koncertu vence in ki niso po njegovem pokvarjenem okusu. Namen je prozoren. Mi za tako tendenciozno poročanje nimamo drugega izraza kakor edino primerni izraz: fejt!

Ij Glavni odbor »Jadranske Straže« za Slovenijo v Ljubljani priredi dne 10. julija t. l. svojo veliko ljudsko veselico. Z ozirom na velepriljetni namen društva, ki je popolnoma nadstrankarsko in zastduje »izključno državne interese, se prosijo vsa društva, da opuste za nedeljo 10. junija vse event. projektirane prireditve, veselice in skupne izlete, da se prepreči kolizija, ki bi lahko škodovala tej domoljubni prireditvi.

Ij Orjunki napad v Rožni dolini. Pretekli teden pozno zvečer je obkolilo kakih 15 mladenčev — Orjuncve hišo posestnika P. Ko se je okoli 23. ure vračal J., brat posestnika domov, mu je posvetil eden izmed Orjuncve z vžigalico v obraz in izjavil: »Je ta pravica. Nato so ga hoteli drugi prijeti. J., sluteč nevarnost, je hitro pobegnil na dvorišče in ker ni imel časa, da bi odklenil vrata v stanovanje, se je vrgel v razor njive na vrtu. Orjunci so planili za njim in je eden od njih ustrelil J. revolverjem. K sreči je bila precej temna noč, da ga ni zadel strel in da je J. potem, plazeč se do sosednje ograje, preko iste pobegnil in se tako oteel gotovi nesreči. Iz sosednjega vrta je potem J. opazoval, kako so ga iskali Orjunci po vrtu in kako so po brezuspešnem iskanju, preteč: »Se bomo zopet vrnili, odšli. Kakor trdijo stranke, katere so videli čakajoče ob hiši P., so bili to mladeniči pod 20 let. Kam pridemo, ako bodo oblasti še nadalje pustile tako postopanje.

Ij Nočna lučka — požar. V nedeljo zjutraj okoli 2. je policijski stražnik telefonično aviziral požarno brambo, da gori v neki branjarji poleg ključavnarja Rebeke na Francovem nabrežju. Pokleni gasilci so se takoj odpeljali z avtobrizgalno. Kq so prišli na lice mesta, ni bilo o požaru nobenega sledu. Ugotovili so, da je za zastrtim oknom brlela nočna lučka, katero je stražnik imel za požar ter je takoj hitel na magistratno stražnico telefonirat.

Ij 8. sestanek znanstvenega odseka Slovenskega zdravniškega društva se vrši v sredo, dne 16. t. m. ob 5. popoldne v predavalnici Bolnice za ženske bolezni s sledečim sporedom: 1. g. primarij dr. Fr. Göstl: Zločin in umobolnost; 2. g. primarij dr. Fr. Dergane: Frenikotomija in kirurgija pljuč in demonstracije; 3. g. dr. M. Ambrožič: Demonstracije; 4. Gynec. porodniške demonstracije. — Odbor.

Ij Vse gospe in gospodične, ki imajo veselje do narodnih noč, so uljudno vabljene na sestanek, ki bo v sredo zvečer ob pol 9. v Ljudskem Domu v Mostah.

Ij Zaključno predavanje v društvu »Soča« se vrši v soboto, dne 19. t. m. v salonu »pri Levcu. Predava g. dr. Karel Šavnik, delegat ministrstva financ o temi: Sedanjost in bodočnost naše finančne uprave. Predmet zadevije — posebno dandanes — v živo vse sloje ter vso privatno in državno gospodarstvo. Razprava o tem predmetu dobi poseben pomen, ker jo bo obravnaval eden prvih strokovnjakov na finančnem polju Jugoslavije. Zato odbor »Soče« opozarja na to veleznamno predavanje ne le svoje člane in prijatelje, marveč i gospodarske in finančne kroge vseh panog, naj ne zamude te ugodne prilike. Začetek točno ob pol devetih zvečer. Vstop prost.

Ij Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 16. maja 1923 ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. informacije Sv. Petra cesta 12, pritišlje, desno.

Ij Akejski odbor državnih nameštencev, železničarjev in upokojencev sklicuje za sredo, dne 16. t. m. ob 19.30 (pol osmih) večer akejskega odbora, ki se vrši v prostorih železničarskega doma, Turjaški trg 2. — Akejski odbor.

Ij Policijska kronika. Angeli Kramar v Sp. Šiški je bilo ukraden 8000 K vredno žensko kolo znamke Jaks.

Prosveta.

pr O »Strankovičevem« koncertu in njega poteku smo splošno poročilo že podali. Ozirali smo se bolj na zunanjo, vidno plat, danes naj pred vsem dodamo še nekaj pripomb o njega notranji, slisni, umetniški plati. »Stankovič« si je izbral enoten spored: samo Mokranjca in sicer — izvzemši Kozarja — same njegove narodne pesmi, rukoveti, ki so vsled svoje duhovite harmonične, iznajdljive kontrapunktične in prevejene ritmične opreme vzbudile pozornost po vsem glasbenem svetu. Peli so pesmi iz Srbije (II. in III. rukovet), iz Macedonije (XV. r.), iz Bosne (XIV. r.), iz Ohrida (X. r.), turške pesmi (v turškem jeziku), o Hajduku Veljku (VI. r.). Zbor je imel — če smo prav šteli — med 40 pevci 20 moških in 20 ženskih glasov; kakih 20 pevcev ni moglo dobiti dopusta, morali so doma ostati, kar je samo po sebi za vsak zbor velika neprilika. Toda uho tega ni prav nič opazilo, saj smo imeli ves čas vtis, da so glasovi polni, dobro izenačeni in v moči drug proti drugemu skrbno odtehtani; nobeden ni prevladoval, nobeden toni, ampak vsak se je vselej, kadar in kakor je bilo treba, odločno in jasno uveljavil. Da so glede na intonacijo peli čisto, brezhibno, da je bila

* Neprilichno je bilo to, da poročevalec že ponovno ni več mogel dobiti besedila. Prav bi bilo, če bi se nekdanja navada — prilagati vstopnicam tudi spored, oz. besedilo koncerta — zopet obnovila; sicer je delo kritiki močno oteženo, kar smo zlasti to pot bridko občutili.

harmonija našemu ušesu vselej v vseh, tudi zelo zapletenih setavih, disonancnih modulacijah — in kar največ cenimo — v alteracijah — popolnoma jasna, že samo to dokazuje velike vrline tega zbora. Vendar pa je to bolj nujna materialna podlaga lepega petja. Više cenimo dejstvo, da se je zbor pokazal tako gibkega v kontrapunktičnih potankosti: nobena količkar važna misel v kateremkoli glasu se ni zgubila, ampak se je z neko, prav v ničemer vsiljivo izbranstvijo — eleganco — uveljavila. Vsi glasovi so se namreč ob takih prilikah umeknili in stopili v ozadje, da je mogel oni, ki je imel kaj važnega povedati — če je bila prav le ena sama nota — brez napora in pretiravanja — v lahkem šepetu celo — svojo nalogo nemoteno dovršiti. Niš manj nas ni zbor presenečal z raznimi drugimi umetniškimi vrtilinami in tehničnimi popolnostmi. Da samo nekatere naštejemo, naj omenimo pred vsem izredno točni, krepki, odločni ritem, počasno, enakomerno, včasih komaj zaznavno stopnjevanje iz brezdavnih globlin do pretresujočih viškov, in morda še lepše pojevanje, ki se je izgubljalo v neslišne dlehe, da je srce zastajalo. Dalje to čudno tenko uho za sočen, natančno vezan, kot mehke orgle doneči zvok brez neutemeljenih presledkov — cesur — in enako, ali še bolj potrebiti čut, ki jim daje to neprecenljivo spretnost, da jim noben ton ne začne prehitro pojemat, ampak se zlasti naglašeni slogi brez vsakršnega umika, neobčutno prelivajo v nenaglašene, kar daje petju znak posebna, voljne prožnosti in lahne, plavajoče gibkosti. Skoro da smo pozabili na krasni sforgato (hiter sunek), ki jim navzlic silnemu zagonu na vso moč mehko doni in zlasti prelepo izveneva. Poleg teh dinamičnih posebnosti in priznavanja vrednih prednosti smo se dobro zavedali tudi spretno izrabljenih agogičnih potankosti in drugih glasbeno tehničnih lepote, ki bi jih mogli navesti le v zvezi z besedilom. Zbor sam je najlepši v pianu in pianissimu: kakor neslišna krila tople misli nas oblevata njega zvok, da prelesto božanje bolj čutimo kot s sluhom zaznavamo. Tu se tista mala trdota, ki jo soprani kažejo, kadar z močjo pojo, prelevi v samo mehko, in iz tiste, v polni moči manj zvonke kot krepke krhkosti v tenoru se izvije nepričakovana sočnost; najlepši se nam je zdel nizki bas: kot bi po struni potegnili se ga je napolnila dvorana.

Skladbe so bile zamejljivo naučene, marsikako sijajno podano mesto bi bilo dobro omeniti — zopet seveda le po besedilu. Poizkusimo samo na nekatera obnoviti spomin: kako je n. pr. v pesmi »More, izvor vodac« voda živo proniknila v globline, iz njih pa smo začuli presenetljivo, brzo pojemajoče žuborenje. To je bilo mojstrski narejeno! Ali v hajduku Veljku, ki samotno peva po planini, v dolini, pa se oglašja odgovor, se dviga, gromko narašča, od vseh vrhov odmeva, v divjem srd, v onemoglosti pojema. Dalje tisto melodično bogastvo in plemenita bol III. rukoveti, sentimentalna meglica, ki je plavala nad turškimi pesmimi in jih odevala kot skrivnostna koprena, kar moči učinkovita nasprotstva — efektni kontrasti — kdo naj vse to podrobno našteje! Zlasti izrazita nasprotstva zbor — se zdi — posebno ljubi in pri njih očividno sam zavedno uživa. Solisti so bili vzeti iz zbora, lahko smo jih poslušali: patetični bariton in jasnozvočni tenor. Pevovodja g. Binički se s svojim zborom lahko povsod in s ponosom pokaže; dobro se zavedamo, da pri petju zlasti velja enačba: vzoren zbor — vzoren pevovodja. —

Nazadnje so dodejali še dve slovenski narodni v Hubadovi harmonizaciji, ki sta raznetili navdušenje v žarek kres, ne kot da je bil nameček najlepše pet, ampak ta radost je bila nenadni izliv slovenskega čuvstvovanja kot takega: naša pesem je, našo pesem bratje cenijo... In zavest je zaplala po dvorani in objela vsa srca: kako lepo je, če se dve, po čuvstvovanju tako sorodni, po izrazu pa vendar tako različni kulturi v lepem soglasju dopolnjujeta; kako potrebno je, da vsak svojo z vso vneemo in ljubeznijo gojimo in s svojim bogatstvom drug drugega bogatimo. Večna škoda, če bi iz skupne kulture kdaj izginila krepka, junaške odločnosti polna, v radosti neugnana, v boli tako globoka srbska pesem; večna škoda pa tudi, če bi kdaj morala na ustnicah zamreti naša mehka, sanjava, v srčni toploti porojena, z dražestno milino oplojena slovenska pesem. Bog ne daj katerikoli pogina, ampak obema kar največji in najsijajnejši razmah! K.

* misli: fines.

pr Svetogorske šmarnice. Iz Gorice smo zvedeli, da pripravlja g. Mirko Brumat za mesec naj prihodnjega leta 1924 posebno knjigo za majniško pobožnost. Knjiga bo v tesni zvezi z zgodovino in dogodki svetogorske božje poti, aktualno upotrebljena na razmere sedanjega časa, bo hkratu skušala popularizirati zanimanje za češčenje Matere božje na Sveti gori pri Gorici ter bo imela temu primeren naslov: »Svetogorske šmarnice.« — Izšla bo seveda pravočasno.

Cerkveni vestnik.

c Duhovne vaje za ljubljanske gospe vodi ta teden viš. o. Anton Prešeren D. J., provincial. — Premišljevanje vsak dan ob 5. uri popoldne v kongregacijski kapeli pri sv. Jožetu. Začetek je bil v ponedeljek, dne 14. maja ob 5. uri popoldne, sklep s sveto mašo in skupnim svetim obhajilom bo v soboto, dne 19. maja ob pol 7. uri zjutraj. — O. Viktor Kopatin D. J., predstojnik cerkve sv. Jožeta.

Vestnik S. K. S. Z.

Danes odpočijemo »Spominaki list« za jubilejno leto g. knezoškofa društvom, da ga dostavi vsaki verni družini še prer proslavo 27. t. m. Po priloženem čeku prosimo plačilo za dopolne izvide.

Vestnik SKSZ za maj se tiska in ga odpočijemo društvom še ta teden. V Vestniku je navodilo za proslavo 27. t. m., ki jo mora izvesti vsako

Oruštvo kakor najbolje more. Priložena bo tudi okrožnica odseka za zunanje priprave V. katoliškega shoda v Ljubljani v svrhu informacije društvom (enako okrožnica so že prejeli preči župni uradi in druge organizacije). Osnuje takoj krajevni odbor in do 31. maja pošljite izvidnico! — Tajništvo SKSZ.

Dijaški vestnik.

Socialni seminar ima danes ob 8 v »Zarje« Kestane. Tema: Autonomistični program SLS. — Vsi in točno! — Načelnik.

Turistika in sport.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirijac« priredi na binkoštno nedeljo, dne 20. t. m. skupinsko vožnjo po 4 vozače na prosti Ljubljani—Šoštanj. Vsi, kateri hočejo sodelovati v skupinah ali pa kateri se hočejo udeležiti kot izletniki, naj se zaradi skupnega obeda in polovične vožnje prijavijo g. Oskar Kührerju v trgovini Gorec, palača Ljub. kreditne banke, najkasneje do 17. t. m. Ob tej priliki priredi kolesarski klub v Šoštanju veliko sportno veselico. — Odbor.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 14. maja 1923.

Dne 11. maja prekinjena seja se je pod predsedstvom župana dr. Periča nadaljevala danes ob šestih popoldne.

ZADEVE ELEKTRARNE, VODOVODA IN PLINARNE.

Načelnik upravnega odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne občinski svetnik Franc Orehek (SLS) je predlagal: Upravni odbor mestne plinarne predlaga, da se uvede obratovanje po dvojnem sistemu prof. Strachaja, vsled česar ljubljanska plinarne ne bo navezana na dobavo inozemskega premoga, kar znatno podražuje plin. Po preureditvi plinarne se bo uporabljal lahko domači trboveljski premog. Končno je stavil predlog, naj se plinarji dovoli v ta namen nadaljnji kredit 500.000 Din. Dalje je predlagal, naj se mestni plinarji zviša kredit v tekočem računu pri Mestni hranilnici od 425.000 na 750.000 Din in sicer za to, ker se je podražil premog. Poročevalec obč. svetnik Orehek je dalje predlagal: Cene plina naj se zvišajo za razsvetljavo zasebnih stanovanj in za kuho od 2 na 2,50 Din za kub. meter, za razsvetljavo lokalov na 3 Din za kub. meter. Cena plina je v vseh mestih Jugoslavije dražja, kakor v Ljubljani. Tudi sedanji povisek ne dosega cen plina v drugih mestih.

Za večjo uporabo vode se določi cena za kub. meter 1,50 Din, dozdaj je stal kub. meter vode je 75 par. S tem poviskom se namerava doseči večje štedenje z vodo, kar je z ozirom na stanje ljubljanske vodarne nujno potrebno.

Ker se je podražil premog in ker so se zvišali vsi upravni stroški, se povisa cena elektricnemu toku in sicer za hektovatno uro kakor sledi:

A. Za razsvetljavo: 1. zasebnim strankam od 25 na 40 par, 2. pisarnam, šolam in trgovinam od 38 na 60 par, 3. kavarnam, hotelom in gostilnam od 25 na 60 par, 4. kinematografom in gledališču od 25. oz. 38 na 80 par, 5. mestnim poslopijem od 25 na 40 par, 6. pavilijem za 100 odstotkov.

B. Za pogon: 1. cestni železnici od 10 na 18 par, 2. za motorje v obratih samo podnevi od 15 na 30 par, 3. za motorje v obratovanju podnevi in ponoči od 23 na 40 par.

C. Elektroštevnikina se zviša povprečno za dvojno vsoto sedanjega zneska, ker se je vzdrževanje elektroštevnikov za toliko podražilo.

Prošnji občin Zg. Šiška in Moste za spregled navratne takse sta se odklonili, ker imata navedeni občini že itak urobnost, da dobivati vodo iz ljubljanskega vodovoda. Navratna pristojbina se pa ne zahteva od tistih posestnikov, kateri so napeljani na lastne stroške vodovod po javnem ozemlju. Če jih je stala napeljava več kot 3000 Din. — Končno se je sklenilo razpisati službo inženjerja elektrotehnik.

Občinski svetnik Orehek je na to še stavil in utemeljeval sledeči nujni predlog: Vožni listki na elektrčni železnici naj se zvišajo od 1 Din na 1,50 in sicer zato, da se bodo zvišale tudi plače uslužbenecov cestne elektrčne železnice v sledeči izmeri: Vsem uslužbenecem se zvišajo plače mesečno za 500 Din, družinske doklade pa od 3,50 na 5 Din. Povisek velja od 1. maja letos naprej. Za mesec marec in april si pa občinski svet sklepanje še pridrži.

Občinski svetnik Pirc Jože je v zavezi polnetega voznega reda na cestni elektrčni železnici stavil sledeči dodatni predlog: Z družbo, ki upravlja cestno elektr. železnico naj se spremeni poletni vozni red, ki je določen po pogodbi sledeče: Prvi voz naj odhaja od garnizijske bolnice ob 6. zj., z dolenjskega kolodvora 6.25 zj., zvečer pa od glavnega kolodvora 10.07, z dolenjskega kolodvora pa 9.40 in sicer cel vozni čas v presledkih 7 in pol minut.

STAVBNE ZADEVE.

Poročal je občinski svetnik dr. Breclj. Sklepi: Sprememi se je opravil glede stavbnih in uporabnih dovolil. Oddajo se dela centralne kurjave v nazidku mestne ubožnice v Vodmatu; v ta namen se odobri kredit 190.000 Din.

SOCIALNO POLITIČNE ZADEVE.

Poročal je občinski svetnik Čelešnik. — Sklepi: Odobril se je organizatorni statut za mestno poklicno gasilstvo. Za mestno ubožnico se je določil nov, higijenski predpis odgovarjajoči jedilni list.

JAVNO KOPALIŠČE.

Občinski svetnik dr. Breclj je poročal, da se dosedanje kopališče v Kozljici ne bo več odprlo. Letno kopališče se bo otvorilo vsaj 10. julija ob Ljubljani nasproti Malemu Grabnu in se v ta namen dovoli kredit 1.500.000 Din. Občinski svetnik Pirc je grajal, ker inž. Štembov še ni napravil poročila o svojem študijskem potovanju v Zagreb. Dalje je grajal, ker je prejšnja občinska uprava zapravila za kopališče edino primeren prostor, ki ga je dobil Sportni klub.

SOLSKKE ZADEVE.

Poročal je občinski svetnik Jeglič o poročilu šolskih zdravnikov. Občinski svetnik dr. Breclj je priporočal za tuberkulozne otroke gozdno šolo, kar je gotovo eminentna naloga občinske uprave. Odobrilo se je besedilo pravilnika in poslovnika za centralni šolski vrt in odobrila resolucija o pospešitvi zgradbe mestnih šolskih poslopij.

Na nujni predlog občinskega svetnika Čepelnika se je odpravil občinski davek na balinanje.

INTERPELACIJE.

Občinski svetniki Kerč, Moškerc in tovariši so stavili sledečo interpelacijo: »Na vogalu Dunajske ceste in ceste za Bežigradom se nahaja mer stanovanjskih hišami Vidic in Serić cel kompleks starih barak že iz leta 1914 Z ozirom na pretečo nevarnost požara in z ozirom na to, da se bodo barake v kratkem podirle same od sebe, prosimo župana, da čimprej ukrene vse potrebno, da se odstranijo te barake, ki niso v nikakr krasnem mestu. Obenem naprošamo župana, da poskrbi, da se tudi ulice v predmestjih dvakrat dnevno škrope, posebno ulice v Šiški in Dunajska cesta.

Občinski svetniki Al. Zajc, Kerč, Moškerc in tovariši so stavili interpelacijo, s katero so zahtevali, naj se odpravi pregled voz, konjske opreme in kočij, kar je le škana gospodarjev.

Občinski svetnik Srebot je zahteval temeljito popravilo Stare poti, ki je skrajno zanemarjena, pomankljivo razsvetljena in potrebna v zgornjem delu regulacije ter odstranitve kosta, ki stoji sredi hodnika pred Jeleničevo hišo.

Občinski svetniki Kerč, dr. Stanovnik in Moškerc ter Orehek so interpellirali župana, naj se izvrši sklep prejšnjega občinskega sveta, ki je sklenil, da se dovoli prost. gas. društvu v Sp. Šiški nabavo 800 m cevi, popravilo 3 ključev in napravo novega ključa.

Občinski svetnik dr. Breclj je stavil na župana sledečo interpelacijo: Javna stranišča v Ljubljani so v takem stanju, da bi morala že davnej izginiti s površja in biti nameščena z novimi, ki naj zadovoljijo dejanskim potrebam in vsaj primitivnim zahtevam dostojnosti in higijene. Napravilo naj se ob vseh mostovih in pri živilskem trgu stranišča na obrežnem zidovju Ljubljane pod površjem cest in trgov. Stavbnemu uradu naj se zato naroči izdelati tozadevne načrte in stroškovnik. Dalje je predlagal: V trnovskem okraju so med Jeranovo ulico in Cesto na loko velike mlake, ki vzbujajo zdravstvene pomisleke in kot potišča za komarje veliko nadlego in nevarnost za okolico. Opisane mlake naj se čimprej zasujejo.

Poizvedovanja.

Na Krimu pozabljeni. Turist in turistinja s blond lasmi, ob navidez poznani, ki sta prišla 10. t. m. med 12. in 13. uro iz vzhodne strani na vrh Krima, se naprošata, da javita nemudoma svoj naslov na pisarno osrednjega odbora SPD v Ljubljani, Kralja Petra trg 2. — Blagovoltje naj se zgleda tudi vsi ostali turisti, ki so bili ta dan na Krimu.

najboljše proti trganju, revmi, isobias itd. najudobnejše hoteli s kopališči, direktni brzovlak iz Zagreba v Vratislavo od 11 in pol ure, najcenejše celodnevna oskrba v zdraviliškem hotelu od 40 do 60, Grand hotel Royal od 45 do 60. — Jugoslovani doka že druge ugodnosti pri cenah. — Informacije: L. SCHREIBER, Zagreb, Akademski trg 1/II od 8. do 10. in 4. do 6.

OBČNI ZBOR

Električne zadrge v Spod. Šiški se vrši 27. maja 1923 ob 9. uri popoldne v Ljudski šoli v Spodnji Šiški. — Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti. 2896

MAKSO ZARGI

trgovec

MIMI ZARGI, roj. WEIBL

POROČENA

KAMNIK, v maju 1923.

IZJAVA.

Na palači Ljudske posojilnice imam pritrjeno na desni strani glavnega vhoda tablico z napisom v državnih barvah: DOKTOR GROVER.

Ljudska posojilnica je s tožbo C II 141/23 zahtevala, da moram ta napis odstraniti, navajajoč med drugim tudi to, da kvari utis hiše, ker je v kričočih barvah. Sodišče je z razsodoj z dne 25. aprila 1923 ta zahtevek zavrnilo.

V noči od 8. na 9. t. m. po polnoči je zlobna roka to tablico poškodovala, hoteč jo s silo odtrgati.

Da doženem storilca, obljubljam 500 Din nagrade tistemu, ki bi kaj pripomogel izslediti ga. — Ljubljana, 11. maja 1923.

Dr. Grover, zdravnik, Miklošičeva c. 6.

Mizarskega vajenca

pridnega in poštenega, SPREJMEM TAKOJ. Hrana in stanovanje ima pri meni. F. ZAVODNIK, Glince št. 1, p. št. Vid nad Ljubljano. 2895

Poštena, snažna ženska

ki razume kuho, DOBI TAKOJ MESTO pri boljši družini. — Naslov pove upravn. »Slovenca« pod št. 2899.

Mladega dekleta

dela in otrok vajenega, poštenega, snažnega, SPREJMEM TAKOJ. Hrana in stanovanje ima pri meni. F. ZAVODNIK, Glince št. 1, p. št. Vid nad Ljubljano. 2895

Krojaški pomočnik

na veliko delo, prvovrstna moč, eventualno delo na domu, DOBI TAKOJ MESTO. — K. PUČNIK, Ljubljana, Sodna ulica št. 3. 2897

Spretno pletiljo

SPREJMEM. Plača dobra. — Naslov pri upravi »SLOVENCA« pod št. 2891.

IŠČEM ZA TAKOJ

služkinjo

zakonskemu paru brez otrok. Razumeti mora tudi nemško. Zglasiti se je: Trubarjeva ul. št. 2, II. nadst., desno.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

Služkinja

ki je vajena vseh hišnih opravil in ki zna vsaj nekoliko kuhati, se sprejme TAKOJ. Naslov pove upravn. »Slovenca« pod št. »SLUŽKINJA 2871«.

Kip Srca Jezusovega

umetno izvršen, 1,20 m visok, lesen, zelo okusno slikan in primerno pozlačen, je NAPRODAJ za 2500 Din. — Naslov se izve pri upravi lista pod številko 2894.

Bele oblekce

ZA BIRMANKE kakor tudi SPODNJE OBLEKCE in drugo PERILO zraven, tudi v veliki izbi pri NIZKIH cenah vrdka F. in I. GORIČAR, »PRI IVANKI«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. 2547

šivilje

dobe stalno delo na domu. Zglasiti se pri NOVAK, Šelenburgova ulica 5, dvorišče.

Brivska obrt

prvovrstna v Sloveniji, z velikimi izlozami, tudi za dame, JE TAKOJ NAPRODAJ proti gotovemu plačilu, event. z opremljenim stanovanjem vred. Dopise na g. KARL KOŽUH, brivec, Maribor, Tatenbachova ulica št. 2. 2908

Lepa hiša v Stožicah št. 53,

pol ure pešhoda od Ljubljane, popolnoma moderno urejena, s prostim stanovanjem 4 parket. sobami, kopalnico ter z lepim ograjenim vrtom, ugodno napredaj. Na željo se dobi zraven tudi gospodarsko poslopje. — Vpraša se pri I. FRELIHU, istotam. 2904

V kakem prijaznem kraju blizu Ljubljane IŠČEM za dobo 4 do 8 tednov

mesečno sobo

s hrano za eno osebo. — Ponudbe na upravo lista pod: »Dobra hrana.« 2906

Hiša z gostilno

v Ljubljani, event. pripravna za trgovino, takoj pod ugodnimi pogoji NAPRODAJ. Stanovanje na razpolago. — Pojasnila daje FRANC SCHANTEL, konc. posredovalec, Mestni trg 18, I. nadst., Ljubljana. 2913

PRODAM KRASNO

svileno obleko

novi, moderni, rujavke barve, za nizko ceno. — Strelška ulica št. 8, desno.

Pozor kinopodjetnik!

NAPRODAJ pribl. 1000 kom. OGLJA ZA OBLOČNICE, razl. dimenzije, več elektr. MOTORJEV, nadalje Ampere in Voltmetri ter več drugega elektr. materiala. — Istotam napredaj skoro nov kino »ERNEMANN«-apar. Naslov pove an. družba ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 2869

Prodam posestvo

s HIŠO, 3 vinogradi, 2 njivi itd. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 2893.

Za birmanske hotrice!

Popolnoma nova črna svilena OBLEKA za srednje-veliko osebo zelo poceni napredaj. Naslov pri upravi pod št. 2902.

PRODAM

malo posestvo

v najlepši legi pri farni cerkvi v Šmarjeti št. 25, 14 min. od novo urejenih toplic. Natančno se izve pri Francu VDOVCU, Stožice 62, p. Ježica pri Ljubljani. 2901

Večja omara za led

napredaj. — Ogledati v Spodnji Šiški št. 91, Zormanova hiša. 2911

OBVESTILO.

Obveščam slavno občinstvo, da

kupujem stare OBLEKE, ČEVLJE, PONIŠTVO itd.

Grem tudi na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29.

Trgovska hiša

s celim inventarjem, za ceno 150.000 Din takoj NAPRODAJ. Lokal in stanovanje takoj prosto. — Ponudbe pod »Ljubljana« na ogl. zav. J. Zorman, Ljublj., Gled. ul. 2.

PRODAM deset let staro

pritično hišo

zaradi odpotovanja v Ameriko na periferiji mesta, oddaljena 5 minut od elektr. železnice. Zraven hiše velik vrt in je kupcu za takoj na razpolago ena soba in kuhinja, pozneje še dve sobi; zglasiti se je treba osebo. — Cena je 130.000 din. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2883.

VRTNICE

nizke in visokodebelne, lepih, novih vrst ter cvetlične dekoracije oken in balkonov priporoča slav. občinstvo ANT. FERANT, trgovski vrtnar v Ljubljani, Ambrožev trg št. 3. 2838

Lepa morska trava

(Crin d'afrique) po najnižji ceni, se dobi pri PETER KOBALU, Kranj, Glavni trg.

ENONADSTROPNA

vogalna hiša

JE NAPRODAJ v sredini Ljubljane s trafiko, s sprispravnimi trgovskimi prostori za vsako obrt, prometna točka, z osmimi stanovanji, za ceno 190.000 dinarjev. Le resni reflektanti, ki se zglašijo osebno, pridejo v poštev. Naslov pri upravi lista pod številko 2882.

Vžigalno vrvico

(ZÜNDSCHNUR)

na novo došlo partijo nudimo po konkurenčnih cenah. »MEXIDA«, mednarodna eksportna in importna družba z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33.

Amerikanci, pozor!

Prodaj v domžal. obč. srednje modernih

VALJČNI MLIN

s 45 konjskimi silami, konstantna vodna moč, oddaljen 3 km od kolodvora, sedaj tedenska mletev 15.000 kg, katere se lahko potroji, veliko gospodarsko stanovanjsko poslopje, skladišče, hlev ter pol orala dobre zemlje zraven in lastna elektr. razsvetljava. Pripraven tudi za vsako drugo industrijo, kakor mletev dišav, barv, železno industrijo itd. — Cena zmerna. Naslov pove uprava lista pod številko 2881.

Lesno oglje

iz bukovih drv, 5 do 10 vagonov, za dobavo počeni od začetka junija do konca septembra t. l. sukcesivno ima na razpolago tvrdka JAKOB BELINA in Sin pošta PODLEHNİK, železniška postaja PTUJ. — Cena po dogovoru. 2866

„DIAMALT“

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmayerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočin!

Modne cesirje

za srajce v najnovejših vzorcih priporoča A. & E. Škaberne Ljubljana. Mestni trg 10.

Enodružinska hiša

z lepim ograjenim vrtom NAPRODAJ takoj v Rožni dolini 106 pri Marjaku. — Stanovanje prosto. 2756

Trgovino

na najprometnejšem kraju oddam v najem radi družinskih razmer. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »TRGOVINA 2839«.

Jamski les

SMREKOV ali JELKOV, od 10 cm debeline na tankem koncu in od 3 m dolžine naprej, KUPI VSAKO MNOŽINO franko kranjskih postaj na vagonu naloženo: Šentjanški premogovnik, Krmelj na Dolenjskem.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.